

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
AVRUPA BİRLİĞİ TEMSİLCİLİĞİ – BRÜKSEL

2009 / 15

BRÜKSEL'DE BİR HAFTA

14 Nisan 2009

BU SAYIDA:

**AB – TÜRKİYE
DEVLET YARDIMLARI
EĞİTİM
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
TARIM - BALIKÇILIK
AB FONLARI
ULAŞTIRMA
EKONOMİK VE MALİ İŞLER
SOSYAL İŞLER - İSTİHDAM
EKONOMİ**

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR - AVRUPA ÖZEL SEKTÖR KONFEDERASYONU

MERKEZ : 46 Meşrutiyet Caddesi Tepebaşı 34420 İstanbul Türkiye Tel : 90 212 249 11 02 Faks : 90 212 249 09 13
ANKARA : 39/4 İran Caddesi Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel: 90 312 468 10 11 Faks: 90 312 428 86 76
AVRUPA BİRLİĞİ : 13 Avenue des Gaulois 1040 Brüksel Belçika Tel : 32 2 736 40 47 Faks : 32 2 736 39 93
ALMANYA : 28 Märkisches Ufer 10179 Berlin Almanya Tel : 49 30 28 87 86 300 Faks : 49 30 28 87 86 399
FRANSA : 33 Rue de Galilée 75116 Paris Fransa Tel : 33 1 44 43 55 35 Faks : 33 1 44 43 55 46
A B D : 1250, 24th Street N.W. Suite#300 Washington DC 20037 USA Tel : 1 202 776 7770 Faks : 1 202 776 7771
ÇİN: Lufthansa Center, EUCCC/S-123, 50 Liangmaqiao Rd, Chaoyang-Beijing 100016 T: 861064622066 F: 861064622067

HAZIRLAYANLAR : Suna Orçun – Serhan Salman bxloffice@tusiad.org

www.tusiad.org

AB – Türkiye

- Türkiye'nin AB yasalarına uyum çerçevesinde **vergileendirme** ile ilgili müzakere başlığının açılış kriterleri olarak belirlenmiş olan, **alkollü içeceklerin** vergilendirilmesi ile ilgili düzenleme 14 Nisan'da Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Bakanlar Kurulu'nun bu yeni düzenlemesiyle alkollü içkilerdeki özel tüketim vergisi rejimi değişti. Alkollü içkilerde nispi vergiler sıfırlandı, maktu vergiler de yeniden düzenlendi. Buna göre, viskideki asgari maktu özel tüketim vergisi, içerdiği alkolün her bir litresi için 70,92 liradan 60 liraya düşürüldü. Cin ve votkada da 41,42 lira olan asgari maktu vergi 40 liraya indi. Küsurların da atıldığı yeni düzenlemede, rakının daha önce 35,84 lira olan maktu özel tüketim vergisi 36 liraya yükseltildi.

Taze üzüm şarabı ve üzüm şirasından alınan maktu ÖTV ile nispi vergi oranlarında değişiklik yapılmazken, köpüklü şaraplarda nispi vergi sıfırlandı, maktu ÖTV ise 11,21 liradan 11,25 liraya çıkarıldı. Alkollü içkilerdeki vergi değişikliği, AB'ye uyum çerçevesinde gerçekleştirildi.

AB Komisyonu, alkol ve tütünlu ürünlere uygulanan vergiler konusunda AB mevzuatının tam olarak uygulanmasını istiyor. Alkolde verginin alkol derecesine göre belirlenmesini isteyen Komisyon, Türkiye'nin rakıya ayrıcalık tanımamasına karşı çıkıyor. Ancak Türkiye, Yunan ve Rum uzosuna sağlanan ayrıcalığın 'milli içki' olması nedeniyle rakıya da sağlanmasını istiyor.

Avrupa Birliği, Türkiye'nin yerli tütün üreticisine verdiği desteği de sorun ediyor. Türkiye'nin Tütün Fonu'nu kapatmasını talep eden AB Komisyonu, bu konularda adım atılmaması halinde 'vergileendirme' başlığını da açmayacağını Ankara'ya iletmişti. [İnternet bağlantısı için](#)

Devlet Yardımları

- AB Komisyonu verilerine göre AB üyeleri küresel krizle mücadele için bankalarına 3 trilyon € nakit ödeme ve teminatlandırma taahhüdünde bulundu. Brüksel, paranın finans sektörüne yönelik teminat şemsiyesi, risk kalkını ve sermaye artırımları sağlamak amacıyla harcadığını bildirdi. Bu tutarın 2.3 trilyon €'su mali teminatlandırma, 300 milyar €'su sermaye artırmı ve 400 milyar €'su ise sektör şirketlerini kurtarma ve yeniden yapılandırma için harlandı.

Yine Komisyon verilerine göre çoğu üye ülke bankalarına özel garantiler sunarken, Slovakya, Romanya, Polonya, Litvanya, Estonya ve Bulgaristan gibi bir çok orta ve doğu Avrupa ülkesi aynı garantiyi sunmadı. Bunun sebebi olarak analizde, bu ülkelerin de diğer ülkeler kadar krizden etkilendiği ancak bu ülkelerdeki bankaların büyük bir kısmının Batı Avrupa ülkelerine ait olması veya bu hükümetlerin garanti sunacak kadar paralarının olmaması gösterildi.

Avrupa, krizin başladığı eylül ayından itibaren bu konudaki kuralları yumuşatarak daha çok devlet yardımını karara bağlamayı başardı. Krizden bu yana alınan 50 karardan 23'ü 18 üye ülkede uygulamaya konuldu. [İnternet bağlantısı için](#)

Eğitim

- AB Komisyonu, üniversiteler ile iş dünyası arasındaki ilişkileri güçlendirmek üzere bir tedbir paketi hazırladı. Komisyon'un tavsiyeleri, üye ülkelerin yüksek öğrenim sistemlerini modernleştirme çabalarına katkı niteliği taşıyor. 2008 ve 2009 yıllarında bir 'Avrupa diyalog platformu' olarak çalışmalarına başlanan **Üniversite - İş Dünyası Forumu**'nun kurulması Komisyon tarafından önerilen adımlar arasında. Söz konusu platform, yüksek lisans kurumları, şirketler, iş dernekleri, kamu kurumları ve arabulucu kurumların katılımıyla, karşılıklı fikir alışverişinde bulunulması, ortak problemlerin

tartışılıp ortak çözümlere varılması ve tecrübelerin paylaşılması amacına yönelik çalışmalarını sürdürüyor.

İş ve üniversite dünyası arasındaki işbirliğinde her iki tarafın da bilgi transferinden faydalanılarak, uzun vadede oluşacak ortaklığın mezunların iş dünyasına daha emin adımlarla girmesini sağlaması hedefleniyor.

Platformun ana teması iş ve üniversite dünyasını biraraya getirecek toplantılar düzenlemek ve web teknolojilerini de kullanarak taraflar arsında bilgi ve tecrübe paylaşımını güçlendirmek. Plan dahilinde ayrıca ulusal ve bölgesel yönetimlerle ilişki içinde olunması ve platformun AB dışından katılımcılara da açık olması planlanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

İklim Değişikliği

- AB Bakanlar Konseyi, AB liderlerinin Aralık 2008'de başlatmış oldukları **iklim ve enerji paketi** konusunda mutabakata varıldığını açıkladı. 6 Nisan günü yapılan toplantıda üye devletlerce temelleri atılan konuya ilişkin paketin böylelikle nihai halini almış olduğu belirtildi. Öngörülen düzenleme, 2020 yılına kadar olan süreçte gaz emisyon oranlarını 1990 yılı rakamlarının altına indirmeyi ve yenilenebilir enerji miktarını da %20 oranında artırmayı hedefliyor.

Paket ile AB Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) 2013 yılı itibarıyla yürürlüğe gireceği belirtildi. ETS kapsamındaki sektörlerde açık artırma usulünün aşamalı olarak uygulanacağı, müsaade edilecek oranların 2013'e kadar %20, 2020'ye kadar ise %70 şeklinde olacağı ancak yine de açık artırma usulünün 2027 yılına kadar tamamen yürürlükten kaldırılmayacağı belirtildi. Ulaşım ve tarım gibi ETS kapsamı dışında kalan sektörlerde ise paket, her üye ülke için ödeme güçleri göz önüne alınarak belirlenen ve bağlayıcı nitelikteki emisyon indirim hedeflerini içerir "kuvvet paylaşımı" usulünü öngörüyor. Kuvvet paylaşımı usulü 2020 yılına kadar toplamda emisyon oranlarında %10'luk bir düşüşü hedeflemekte.

Paket ayrıca karbondioksit yakalama ve yeraltı depolama oranlarında da bu yeni teknolojinin ticarileştirmesi öncesi desteklenmesi amacıyla çerçeve bir düzenleme öngörmekte. Bunun yanında, yenilenebilir enerji kaynaklarının teşviki konusunda bir yönetmelik konusunun da gündemde olduğu belirtildi. [İnternet bağlantısı için](#)

Tarım - Balıkçılık

- AB Komisyonu, **akuakültür** endüstrisinin canlandırılması konusunda yayımladığı bildirmede, AB balıkçılık sektörünün varolan tüm potansiyelinin kullanıma açılması gerektiğini bildirdi. Dünyanın en hızlı büyüyen gıda sektörü olarak tanımlanan ve dünya balık tüketimin yaklaşık yarısını karşılayan akuakültür alanında AB pazarının sürdürülebilir şekilde büyümesine ilişkin standartlar belirlenmesi ihtiyacına değinildi. AB Komisyonu, AB'nin akuakültür sektöründe araştırma ve teknolojik gelişme konularında yakaladığı dünya liderliği rolünü üretimde de üstlenilmesi ve pazarın bu şekilde lider diğer ülkelerle paylaşılmasını hedeflediklerini belirtti.

Bildirge, AB'nin akuakültür üretim sektöründe rekabet gücü, sürdürülebilirlik ve idare konularında geliştirilmesini konu alıyor. Rekabetçilik konusunda arzulanan gelişimin mevcut araştırma ve teknolojik gelişmenin desteği sayesinde, sürdürülebilirlik konusunda ise çevreye saygılı, canlı yaşamı ve tüketicuyu koruyucu üretim yöntemlerine yoğunlaşılması yolu ile ulaşabileceği belirtiliyor. Konunun idare boyutu ise sektörün bu konuda yeni yatırımlara açık bir imaj çizmesi ve bunun da hem ulusal hem de AB'nin üye ülkelere yapacağı yardımlarla mümkün olabileceği belirtiliyor. Bildirge çerçevesinde öngörülen hedeflerin gerçekleşmesi halinde tüketicilerin de sağlıklı, yüksek kalitede ve çevreye saygılı gıdalara ulaşma imkanının olabileceğinin altı çizilerek, sektörde hedeflenen büyümenin tüketici boyutunun da önemi vurgulanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Fonları

- AB Komisyonu, AB fonlarından yapılan **ödemelerin hızlandırılmasına** yönelik yasa teklifini gündeme aldığını açıkladı. Ödemeler konusunda yeni ve daha sert hedefler içeren teklif, AB Komisyonu tarafından idare edilen AB fonları konusunda gündemdeki çalışmaları kuvvetlendirmeyi ve aynı zamanda nakit akışını hızlandırmayı hedefliyor.

Yasa teklifinin, 15 milyar € tutarında ve özel ödeme dönemlerine tabi olan, araştırma, eğitim ve gençlik, enerji ve ulaşım alanlarındaki fonlar için uygulanacağı belirtiliyor. Teklifin öncelikli hedeflerinden birinin, AB kredileri ve sözleşmelerinde başlangıçtaki prefinansman süresini 30 günden 20 güne düşürmek olduğu belirtiliyor. Prefinansman ödemeleri karmaşık evrak işleri ve bürokrasi gerektirmiyor ve fonun yaklaşık 9,5 milyar € değerindeki bölümünü oluşturuyor. Merkezden yönetilen diğer ödemelerde ise ödeme süresinin 45 günden 30 güne indirilmesi hedefleniyor. Ayrıca, teklifin Avrupa Ekonomik Kurtarma Planı çerçevesinde belirlenen Yapısal Fonlar projelerinin ödemelerinin hızlandırılması ve ticari işlemlerde geç ödemelerle mücadele konularında alınan son kararların tamamlayıcı nitelikte olacağı belirtiliyor. Mali Planlama ve Bütçe'den sorumlu AB Komiseri Dalia Grybauskaitė, bu teklifin aynı zamanda 2010 yılı için planlanan değişimlerin de gerçekleştirilmesini kolaylaştıracağını belirtiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Ulaştırma

- AB Komisyonu, Avrupa Birliği'ne uçuşları güvenlik gerekçeleriyle yasaklanan **havayolu** şirketlerinin yer aldığı "**kara listeyi**" güncelledi. Buna göre komisyon, Kazakistan'dan altı, Tayland'dan bir, Ukrayna'dan bir ve Benin'den tüm hava taşımacılığı yapan kurumların AB'ye uçuşlarını yasakladı.

Hava Güvenliği Komitesinde oy birliği ile kabul edilen tavsiyeleri dikkate alan komisyonun kara listeye aldığı havayolu şirketleri şöyle:

- Air Company Kokshetau, ATMA Airlines, Berkut Air, East Wing, Sayat Air ve Starline KZ (Kazakistan)
- One Two Go Airlines (Tayland)
- Motor Sich Airlines (Ukrayna)
- Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nün (ICAO) olumsuz denetim sonuçları sebebiyle Benin'deki tüm havayolu şirketleri.

Bu bağlamda güncel yasaklı havayolu şirketleri ise şunlar:

- Angola, Benin, Ekvator Ginesi, Endonezya, Kırgızistan, Liberya, Sierra Leon, Svaziland, Sierra Leone, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Gabon'dan tüm havayolu şirketleri,
- Afganistan'dan Ariana Afghan Airlines,
- Kamboçya'dan Siem Reap Airways International,
- Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nden Air Koryo,
- Kazakistan'dan Air Company Kokshetau, ATMA Airlines, Berkut Air, East Wing, Sayat Air ve Starline KZ,
- Ruanda'dan Silverback Cargo Freighters,
- Sudan'dan Air West,
- Tayland'dan One Two Go Airlines,
- Ukrayna'dan Motor Sich Airlines, Ukraine Cargo Airways, Ukraine Mediterranean Airlines ve Volara Aviation'ın aralarında bulunduğu 16 özel havacılık şirketi.

[İnternet bağlantısı için](#)

Ekonomik ve Mali İşler

- **Avrupa Yatırım Bankası** yönetim kurulu bugün, Avrupa merkezli **araba üreticilerine** düşük karbon emisyonlu, daha temiz araba tasarımı ve üretimini desteklemek için verilecek olan 866 milyon € değerindeki krediyi onayladı.

Bu kredi Aralık ayından beri Avrupalı araba ve kamyon üreticileri için onaylanan toplamda 3,6 milyar € değerindeki krediye eklenecek. Mayıs ve Haziran aylarında kurula sunulması planlanan kredilerle, yedek parça firmaları da dahil, daha geniş bir kitle kredilerden yararlanacak. Böylelikle Aralık'tan beri motor endüstrisi için onaylanan toplam kredi 7 milyar €'ya ulaşacak.

Onaylanan kredilerin %63'ü ECTF (Avrupa Temiz Ulaştırma Tesisi) tarafından sağlanacak. Avrupa Yatırım Bankası'nın ekonomik kurtarma paketinin önemli bir parçası olan tesis, yapılacak araştırma-geliştirme ve yenilikler ile düşük karbon emisyonlu araçlar üretilmesini hedefliyor.

Aralık'ta açıklanan ekonomiyi yeniden yapılandırma paketi ile birlikte, AYB kredi miktarını, hem 2009 hem 2010 yılları için, yılda 15 milyar €'ya arttıracığını açıkladı. Bu artış KOBİ'lere, Avrupa'nın daha az gelişmiş bölgelerine ve iklim değişimine karşı alınan önlemlere yönlendirilecek. [Internet bağlantısı için](#)

- Avrupa Konseyi ekonomik krizle mücadele edebilmek için **AB yapısal fonlarının** daha hızlı ve hedef odaklı kullanımını amaçlayan bir yönetmelik kabul etti.

Bu yönetmeliğin temel amacı Avrupa Sosyal Fonu (ESF) ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu'nun (ERDF) hareketliliğini sağlamak ve böylelikle yatırımların ekonomi üzerindeki etkilerini arttırmak. ESF'nin 1,8 milyar €'ya kadar olan ek ödemeleri üye ülkelerin istihdam piyasası politikalarını güçlendirmelerinde, zayıflara destek verilmesine odaklanmalarında ve yetenekleri arttıracak önlemler almalarında kullanılacak. ERDF'nin 4,5 milyar €'luk verimli yatırımı, altyapı yatırımlarını ve bölgesel ve yerel kalkınmayı finanse etmek için 2010-2011'den 2009'a kaydırıldı.

Ek olarak, yeni yönetmelik ile işlevsel programların yürütülmesinde üye ülkeler için Avrupa Yatırım Bankası (EIB) ve Avrupa Yatırım Fonu'nun (EIF) danışmanlığı artırılıyor. Ayrıca direkt olarak EIB ve

EIF ile sözleşme imzalanması mümkün olacak. Kapsamlı projelerin yürürlüğe konmasını hızlandırmak için Komisyon tarafından henüz onaylanmamış proje harcamaları ise geri ödenecek.

Kurtarma paketinin Uyum Politikası'na dair diğer iki kısmının önümüzdeki haftalarda kabul edilmesi bekleniyor. [Internet bağlantısı için](#)

- Son bir kaç yılda görülen ilerlemelere rağmen, halen şirketler arasında veya devlet kurumları ile şirketler arasında ticari işlemlerden doğan **ödemelerde** yaşanan **gecikmeler** bazı şirketlerin büyümesini engellemekle birlikte küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) için de iflas tehlikesi yaratmakta. Maalesef devlet kurumları halen iyi bir ödeme sistemi geliştirmiş değil. Özellikle krizin yaşandığı bu dönemde bir çok üye ülke bu sorunu ulusal düzeyde çözüme ulaştırmak için uğraşıyor.

Komisyon, Küçük İşletmeler Yasası çerçevesinde verilen taahhütlere dayanarak bir takım yeni politikalar ve geç ödemeler yönergesinde bazı değişiklikler teklifinde bulundu. AB Komisyonu geciken ödemelerin bütün Avrupa'da sorun olduğunu söylerken kamu yetkililerini kendi üzerlerine düşen ödemeleri 30 gün içinde gerçekleştirerek bu konuda örnek olmalarını istedi. Buna paralel olarak Komisyon ayrıca mal ve servislerin ödemelerinin mümkün olduğunca erken yapılmasını ve geçerli olan hukuki ödeme süresinin de kısaltılmasını önerdi.

Önerilen değişiklikler şöyle:

- Resmi makamların bunda böyle yüklenicilere en geç 30 gün içerisinde ödeme yapmayacak, aksi halde faiz, maliyet istirdadı tazminatı ve ilk günden başlayacak her gecikme günü için %5 düz oranlı tazminat ödeyecek.
- Sözleşme serbestisi ilkesine saygı gösterilecek fakat gecikmelerin yaşandığı durumlarda işletmeler tazminat ve faiz isteme etme hakkına sahip olacak.

Bu tasarı, yüklenicileri mağdur olduklarında haklarını arayabilecek gerekli yöntemlere devlet kurumlarını da geç ödemedenden caydıracak ölçülere sahip kılacak. [Internet bağlantısı için](#)

Sosyal İşler – İstihdam

- Avrupa **istihdam** piyasalarına dair son verilere göre işsizlik oranı Şubat ayı itibarıyla %1,1 arttı. Ekonomik kriz, üretim sektörü başta olmak üzere şirketleri etkilemeye devam ediyor.

AB Komisyonu'nun düzenli olarak yayımlanan istihdam durumu gözlem raporunda yer alan analizler şunlardır:

- Birçok sektörde şirketler işçi çıkarmaya devam etmekte, yatırımcı ve tüketici güveni düşmekte ve şirketlerin eleman alımı azalmakta.
- Krizin en çok etkilediği otomotiv, inşaat ve ulaşım gibi sektörlerde ağırlıklı olarak erkek işçilerin çalışmasından dolayı kriz erkek nüfusu daha çok etkiledi. Özellikle genç erkekler arasında işsizlik oranı yükseliyor.
- Ekonomik düşüşün geçici olarak dengeleneceğine işaret eden göstergelere rağmen işsizlik oranının ilerleyen aylarda da artması bekleniliyor.
- Avrupa Merkez Bankası, IMF, OECD ve BUSINESSEUROPE'un son tahminlerine göre ortaya çıkan tablo umut vermiyor.
- Şubat ayı itibarıyla işsizlik Avrupa'da yarım milyona kadar artarken, işsizlik oranı da iki ülke dışında bütün ülkelerde yükseldi. Rakamlardan anlaşıldığı üzere, işsizlik Almanya ve Polonya gibi resesyona direnç göstermesi beklenen ülkelere de sıçramak üzere.
- Likidite krizinin küçük şirketlere etkisi büyük. KOBİ'lere sağlanan kredilerin artacağına dair bir işaret görülmezken, tüketicilerin harcama kapasitesi küçülüyor.

[Internet bağlantısı için](#)

Ekonomi

- Gayri safi yurtiçi hasıla (**GSYİH**), Eurostat'ın 2008 yılının dördüncü çeyreği için yaptığı tahminlere göre bir önceki çeyreğe kıyasla Euro Alanı'nda (AB15) %1,6, AB27'de de %1,5 azalış gösterdi. 2008'in üçüncü çeyreğinde her iki bölge için de küçülme %0,3 olarak gerçekleşmişti. 2007'nin dördüncü çeyreğinde ise bu değerler sırasıyla %1,5 ve %1,4 azalmıştı.

Mevsimsel düzeltilmiş GSYİH değerlerinin mevcut olduğu üye ülkeler arasında Slovakya %2,1 ile bir önceki döneme kıyasla en yüksek büyümeyi gösterdi. Slovakya'yı %0,6 ile Kıbrıs, %0,3 ile Yunanistan ve Polonya takip ediyor. [Internet bağlantısı için](#)

*

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 23-24 Nisan, Tarım ve Balıkçılık Bakanları Konseyi
- 27-28 Nisan, Genel İşler ve Dış İlişkiler Bakanları Konseyi
- 4-7 Mayıs, Avrupa Parlamentosu Genel Kurul Toplantısı
- 5 Mayıs, Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyi

Konferanslar-Seminerler

- 16 Nisan, "The crisis of globalised finance", CEPS, www.ceps.be
- 17 Nisan, "Breakfast Policy Briefing - A more transparent and accountable Commission? State of play and future challenges", European Policy Center, www.epc.eu
- 7 Mayıs, "How are you doing? - SMEs in a Larger Europe", BUSINESSEUROPE, www.businessseurope.eu
- 19 Mayıs, "LSE Türkiye Kürsüsü ile TR PLUS ortaklığıyla Türkiye-AB ilişkileri Semineri", www.centreforturkeyineurope.eu